

ŽENA

... žít pro lásku je štěstí,

V BÍLÉM

žít pouze pro lásku je blahovost...

KIMONU

ANA JOHNS

PROLOG

MOJE DÍVČÍ JMÉNO ZNÍ NAOKO NAKAMURA. VYVDALA JSEM PŘÍJMENÍ Tanaka. A kdysi, v krátkém mezičase, to bylo ještě jinak. Po nekonvenčním svatebním obřadu, který se konal pod prastarým stromem plným poblíkávajících světýlek, jsem nosila jméno netradiční.

Na tyhle oddavky jsme si nesjednali kněze. Nebrali jsme se ve svatyni a já jsem neměla troje svatební šaty na převlečení, jak bývá zvykem.

Měla jsem však lásku.

Tenkrát večer halila malé domky ve vesnici noc, která je schovala pod černý plášť, ale na západě se obzoru pevně drželo oranžové nebe, jež po nás zvědavě pokukovalo. Když jsem z verandy sestoupila na zem, líce mi zulíbal vlhký vzduch, a když jsem došla za roh domu, zalapala jsem po dechu.

Oblázkovou cestičku lemovaly papírové lampiony, takže stromy byly osvětlené teple zlatavými kruhy podobajícími se žlutým

hotaru, světluškám, rojícím se po červencových teplých deštích. Bylo jich tolik, že když jsem procházela pod větvemi a vzhlédla, připadaly mi jako obří deštníky, které mě chrání před stovkami padajícími hvězd.

S úsměvem jsem si přejela rukou po šatech, abych konečky prstů cítila strukturu přepychové látky. Ještě nikdy jsem si nepřipadala tak krásná, ani jsem nikdy nebyla tak nervózní. V nitru mi ševalilo vzrušení, jako když prskavka chytá plamenem, a od prstů na nohou mi do rukou probíhaly dráhy nabitě elektřinou.

Uprostřed nevelkého hloučku, který na mě čekal, přede mnou stál můj nastávající. V očích se mu odráželo světlo lampionu, takže mu v duhovkách tančily bílé plamínky, podobné bílým plachtám na nejmodřejším ze všech moří, a já jsem se v nich ztratila. Ztratila jsem se v něm. V oné chvíli.

Každým krokem jsem se víc a víc přibližovala své budoucnosti a vzdalovala se od své rodiny. Ve všech ohledech to byl kontrast naprostých extrémů, ale nějak se mi podařilo nalézt mezi nimi svoje místo. Tohle Buddha nazýval střední cestou. Správnou životní rovnováhou.

Já jsem to nazývala štěstím.

Život s láskou je šťastný. Život pro lásku je bláhový. Život pro *kdyby* je k nesnesení. Do svých sedmdesáti osmi let jsem poznala všechny tři.

Babička často říkávala: „Platí to pro smutek, platí to pro štěstí. Všechno jednou pomine.“ Ale když zavřu oči, i dnes, ve svém pokročilém věku, pořád vidím vzdálené poblíkávání tisíce droboučkých světýlek.

JEDNA

Amerika, současnost

I V NOCI, KDY JE PŘÍTOMNA JEN POLOVINA PERSONÁLU, BĚŽÍ PROVOZ

Taussigova onkologického centra hladce, jako kdysi běžel život na palubě lodi stejného jména. U kormidla zde stojí doktor Amon. Modlila jsem se, aby můj otec tu bouři nějak přestál, ale jeho selhávající zdraví mě přikovalo k jeho lůžku, kde jsem vyse-
dávala a pátrala po znameních.

Ačkoli jsem ztlumila světla a u televize vypnula zvuk, otec měl potíže se spánkem. Přístroje bzučely, monitory pípaly, z chodby se ve vlnách ozývaly útržky rozhovorů. Někdo hvízdal.

„Hvízdat si za větru bylo nebezpečné,“ vyprávěl táta o dnech na moři. „Člověk tím mohl přivolat silnou vichřici a rozbouřené vody.“ Nemocnice nebyla onou lodí, kde v padesátých letech sloužil, ale vzhledem k té nepředstavitelné náhodě, že se jmenovala stejně, jsem ho za jeho námořnickou pověřivost nedokázala napomenout.

„Co to...“ Táta zamával pažemi, až se umělohmotné hadičky zavlnily jako lanoví na stěžni. „Tori?“

„Jsem tady, tati.“ Přispěchala jsem k němu a položila mu ruku na paži. „Jsi v nemocnici, vzpomínáš si?“ Během posledního týdne se několikrát probudil dezorientovaný, ale mezitím míval kratší období klidu. Tenhle stav pro nás začínal být normální.

Snažil se posadit a přitom se mu obličej stáhl bolestí, a tak jsem mu dala ruku za záda a nadzvedla ho, abych ho podložila polštářem. Pažemi sevřenými kolem jeho těla jsem mu pomohla se napřímít a přitom jsem užasla, jak málo váží. Zavtipkoval, že je už jen půlčlověk, já jsem se však nesmála. Pravda měla k legraci daleko a jeho žert měl daleko k pravdě: on byl stále můj otec, největší hrdina na světě.

Podala jsem mu plastový kelímek s ledem. Zatřásl s ním, až úlomky ledu zachřestily a uvolnily se, načež usrkl to, co roztálo. Jediný doušek spustil reflex: urputný kašel, který se táta snažil překonat. S posledním zakašláním se svalil na polštář a zavřel oči.

„Jsi v pořádku?“ Zbytečná slova, protože v pořádku rozhodně nebyl, ale stejně mě kývnutím ujistil o opaku.

Vzápětí si zhluboka, chraplavě vzdychl a skrze ten proud vzduchu cedil slova: „Vyprávěl jsem ti už někdy o té slavné Modré ulici? To bylo to první, co jsem uviděl, když jsem v Japonsku vystoupil z lodi.“

„A další, cos uviděl, byla ta dívka, které se líbily tvoje oči, vid?“ rozzářila jsem se. Potěšilo mě, že je při smyslech, a jen jsem doufala, že mu to vydrží tak dlouho, aby mi stihl tenhle příběh vyprávět znovu.

„No, tenkrát jsem vypadal kapku líp.“

„Kapku líp vypadáš i teď.“ A skutečně. V obličejí měl lepší barvu, oči bystré a soustředěné. Pohyboval se plynuleji. Bylo to úžasné a zároveň znepokojivé. Doktor Amon mě nabádal, ať dávám pozor, kdy u táty těsně před koncem nastane onen zdánlivý obrat k lepšímu.

Poslední *hurá* pro mého otce. A pro mě konec příběhu.

Na židli u jeho lůžka jsem se předklonila a pěstí si podepřela bradu. „Takže jsi udělal krok a sklonil ses, abys mohl prsty přejet po lesklých kamenech zasazených do dlažby, a...?“

„A pak jsem se zvedl a ona tam stála.“

„A upřeně tě sledovala.“

„Ano. A já jsem její pohled opětoval. Uviděl jsem svou budoucnost a zamiloval se.“ Táta naklonil s mírným úsměvem hlavu.

A já jsem se zase zamilovala do toho příběhu, i když tohle byla zkrácená verze. Otvíral totiž cestu k mnoha ostatním.

„Setkávali jsme se pokaždé, když jsem přišel do přístavu,“ řekl táta, „jenomže já jsem věčně přicházel a zase odcházel. Nu, takhle to bylo. Byli jsme dvě lodi, co se míjejí za noci jako v té básni od Longfellowa.“ Táta se s námahou sípavě nadechl.

Sáhla jsem po jeho skvrnitě ruce a stiskla mu ji.

„Když jsem ukončil vojenskou službu, ocitl jsem se ve vnitrozemí v Detroitu a dost jsem nasával. Ale pak jsem se seznámil s tvou maminkou, a ta mě zachránila.“ Zadíval se mi do očí. „A teď ti musím něco říct. Posloucháš mě?“

„Ano.“ Hltala jsem každé slovo.

„Maminka byla moje životní láska, ale před tímhle životem jsem žil ještě jeden. Tohle jsem se ti snažil povědět.“ Zkřivily se mu rty.

Kdy? Kdy se mi to snažil říct? V duchu jsem přelétla všechny okamžiky těch posledních několika týdnů a pokoušela se dešifrovat, co mi uniklo. Dokonce jsem ani nechápala, co by mohlo znamenat, že „žil ještě jeden život“. Nebyla jsem si jistá, zda to chápat chci.

„Bylo by jednodušší, kdyby sis prostě přečetla můj dopis. Potřebuju, abys to udělala hned – ano, Tori? Je čas.“

Je čas?

V tu ránu se mi stáhla hrud'. Prostor za žebry jako by se sevřel a přidusil mi srdce. Mělce jsem dýchala, jak jsem se snažila potlačit kypící emoce, z obavy, že by mohly vybuchnout v plné síle. Nemohla jsem se ani hnout.

Natáhl se ke mně a popleskal mě po ruce. „Mám ho ve věcech. Podej mi ho.“

Za dveřmi do koupelny jsem našla jeho tašku, položila ji na pultík a rozepla zip. Třesoucíma se rukama jsem se prohrabávala jeho oblečením, ale když moje prsty nahmataly papír, strnula jsem. Sevřela jsem ho a vytáhla obálku. Zůstala jsem na ni zírat.

Červený inkoust. Písmo *kandži*. Zmačkaný, zohýbaný papír.

Došla jsem zase k otci. Hleděli jsme si do očí.

Umírající muž. Zdrčená dcera.

„Pojď se ke mně posadit,“ řekl. „Už je to dobrý.“

Ale ono to dobrý nebylo, protože rozloučení se nedá vzít zpátky. Sama jsem nebyla připravená se rozloučit, a tak jsem nechtěla slyšet, jak se loučí otec. Nemohla jsem.

Vzadu v hrdle jsem cítila bolestivý tlak. „Já... ehm...“ Popošla jsem k němu a pak jsem se zastavila, protože jsem potřebovala, aby všechno zpomalilo a nabralo dech. I já. Stres z posledních několika měsíců, zármutek nad tím, jak otec zvolna schází, sveřepě postupující rakovina a teď... V krku se mi udělal knedlík a současně mi vyhrkly slzy. Honem jsem vyrazila ke dveřím.

Táta sice něco říkal, ale já už jsem byla v hale, kam na mě neviděl. Zakryla jsem si ústa a ve snaze potlačit příval emocí jsem se dlouze, zhluboka nadechla. Jak jsme se vlastně dostali až sem? Zkoumali jsme různé způsoby léčby, vyzkoušeli kdejakou babskou radu, objednali se ke specialistovi, a stejně to nestačilo. Na ramenou mi těžce spočíval zmatek a provinilost a já jsem pod tím břemenem chřadla. Očima jsem přelétla obálku. Když jsem tak o tom zpětně uvažovala, měla jsem ji otevřít hned toho dne, kdy přišla.

* * *

Otec se v obýváku díval na zápas. „To jsi ty, Tori?“

„Ano, to jsem já.“ Klíče a poštu, kterou jsem mu vyzvedla, jsem odhodila na stůl. Překvapilo mě, že mě slyší, i když má televizi puštěnou tak nahlas. „Máš tady psaní.“ Nakoukla jsem do obýváku a zamávala dopisem.

Nespouštěl oči z obrazovky. Mně padl zrak na prázdný kufr, který pořád ležel vedle jeho křesla. Musel se sbalit do nemocnice – ráno jsme odjížděli. Přestože se fakt, že ho odborný

lékař dokázal vměstnat do svého časového programu, v podstatě rovnal zázraku, nedostatek nadšení z otcovy strany jsem chápala.

Rakovinu jsem nenáviděla.

Sežrala mu víc než jen tělo. Zhltala také jeho ducha, což užíralo i toho mého. Stalo se ze mě zoufalé osmatřicetileté dítě.

Nechala jsem ho koukat v klidu na zápas – to byla jedna z mála věcí, které ho ještě bavily –, nalila jsem si hrnek kávy a pak se začala probírat haldou pošty. Byla přepásaná silnými gumičkami a nacpaná v jeho poštovní schránce, jako by si táta vyjel na měsíc na dovolenou a zapomněl zařídit změnu doručování. Až na to, že se žádná dovolená nekonala. Jen mi vypadlo z hlavy, že bych měla schránku kontrolovat.

Upila jsem kávu a přistihla se, že upřeně zírám na jeden z dopisů. Byl křížem krážem orazítkovaný červenými asijskými symboly. Adresu měl přeškrtnou tlustými červenými čarami. Nad ní stálo latinkou *PARTI*. *Parti?* Co to má být? Obrátila jsem obálku v ruce. A pak zase zpátky. Byla nejednou přeložená, okraj byl otřepaný, jako by uvízla v automatickém třídíči. Překvapilo mě, že ji vůbec doručili.

Investigativní žurnalistku ve mně svědily prsty, aby ji už už roztrhla.

Přidržela jsem ji proti světlu. Rozeznala jsem obrys složeného papíru a jakousi šňůrku. Pak jsem obálkou zatřásla, ale nic se v ní nehnulo. Obrátila jsem ji a uhladila záhyby, načež jsem v ohbí papíru zahlédla rozmazané povědomé slovo.

Japonsko.

Kolem písmene *J* se rozpil inkoust. Obtáhla jsem je prstem. Koho mohl otec v Japonsku ještě znát? Sloužil tam u námořnictva a o době, kterou strávil v zámoří, sice vyprávěl různé bohatýrské historky, ale všechny se odehrávaly asi před padesáti lety. Na obálce nebyly žádné oficiální hlavičky ani vojenské symboly, takže se nejednalo o úřední zprávu. Nemohlo to být sdělení neúřední? Během vojenské služby hrával baseball – i v Japonsku.

Jednou hrál tým sedmé námořní flotily před vyprodaným stadionem exhibiční zápas s mužstvem z farmářské ligy města Jocosuka. Pokaždé, když o tom táta mluvil, položil si dlaň na čelo, jako by si ty shromážděné zástupy podrobně prohlížel. „Kam až dohlédneš, není jediné volné sedadlo! Umíš si to představit, Tori?“

Uměla jsem to spolehlivě a vždycky.

Hřiště pod širým nebem, dokonalá plocha pečlivě ošetřovaného trávníku a můj otec, velice mladý a velice nervózní, který se rozcvičuje na písčitém kopečku pro chytače.

„Ale ten randál si představit neumíš!“ podotkl táta. Místo potlesku se bouchalo do opěradel sedaček barevnými plastovými pálkami: *bum-bum-bum*. Kapitáni roztleskávačů běhali sem a tam uličkami, bubnovali a vyřvávali vítězné popěvky. Organizované skupiny fanoušků ve vymezených sektorech zpívaly písničky upravené k tomuto účelu a halekaly do megafonů. Táta vyprávěl, že v padesátých letech baseball v Japonsku propůjčil tamější tiché kultuře hromový hlas.

Ačkoli šlo o přátelský zápas, v propagovaném utkání se Spojenými státy valily těžké spodní proudy. Táta říkal, že země

vycházejícího slunce si nepřála nic jiného než dát červeno-modro-bílým hvězdám a pruhům parádní nakládačku.

„Málem jsem si přál, abychom to projeli,“ povídal pokaždé. „Na těch tribunách byla rodina mého děvčete a já jsem je nechtěl urazit ještě dřív, než jsme se vůbec seznámili.“

Když tyhle historky vykládal, vždycky to bylo „jeho děvče“. Její jméno jsem jaktěživa nezaslechla. A pokud byla nablízku maminka, historky se nevyprávěly vůbec. Když jsem se na jeho děvče zeptala, táta zakroutil hlavou, z nafouknutých tváří vypustil vzduch a pronesl: „Ona byla něco extra, fakt.“

To on ostatně taky. Zbožňovala jsem ho.

Muže, který pil ovocnou pálenku jako jeho otec, původem Slovák, holedbal se jako John Wayne a barvitě příběhy spřádal jako nikdo jiný.

I když u většiny jeho příběhů se dalo jen těžko říct, jak dalece jsou pravdivé. „Pravda není přece nic jiného než příběh, který si vyprávíme, ne?“ Pak na mě zamrkal, cvrkl mě do nosu a nechal mě pitvat fakta a odpreparovávat je od fantazie. Což jsem dělala dodnes.

Avšak ten dopis z Japonska, ten byl opravdický.

„Tygři to projeli,“ řekl táta. Vylekal mě, protože se nepozorovaně přišoural k lednici. Otevřel ji a zadíval se dovnitř.

„Nechceš něco k obědu?“ Měl by něco sníst. Ztrácel se před očima. Nejdřív si stíhlejší figurou tu a tam vysloužil kompliment, ale obdiv časem ustal, protože ubývání na váze pokračovalo. Dokonce i ruce, tytéž, které kdysi na vyprodaném stadionu chytaly míčky, zhubly tak, že vypadaly jako kostnaté pařátky s velkými klouby.

Zavřel lednici, ale ruce měl prázdné. Utáhl si pásek modrého županu a pak se poškrábal na strništi, porůstajícím bradu s dolíčkem. „Ne, díky, to je dobrý.“ Ukázal na obálku. „Co to je?“

„Už jsem ti to říkala. Přišel ti nějaký dopis.“ Podala jsem mu obálku. „Je z Japonska.“

Bleskurychle ji obrátil a zamžoural na razítka. Zničehonic ztratil výraz ve tváři. Přitiskl si psaní k hrudi, udělal čelem vzad jako voják, ačkoli měl na nohou pantofle, a beze slova odešel.

Pár minut jsem počkala a teprve pak jsem se vydala za ním.

Stál uprostřed potměšlého pokoje, oči připoutané k obálce. Plizované závěsy ho nedokázaly uchránit před slídivým zrakem slunce. Ani před mým. Šťouchla jsem do dveří, aby se o pár centimetrů pootevřely. Tou škvírou dovnitř pronikly dlouhé prsty světla, které se natáhly přes místnost a poklepaly mu na rameno. Obrátil se a přitom si tiskl ruku na neoholenou tvář, aby zamaskoval výraz, který jsem neznala a který mi byl stejně cizí jako onen dopis.

Uslzenou tvář.